SECTION XVI.
MUSIC AND PERFORMING ARTS

Калініна Наталія Сергіївна
магістр факультету музичного мистецтва
Харківська державна академія культури; Україна

Науковий керівник: Теслер Тамара Миколаївна
кандидатка мистецтвознавства, доцентка,
доцентка кафедри естрадного та народного співу
Харківська державна академія культури; Україна

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА ЕВОЛЮЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОП-МУЗИКИ XX СТОЛІТТЯ

У процесі історичного розвитку поп-музика активно взаємодіяла з різними напрямками музичної культури, засвоюючи й трансформуючи засоби художньої виразності. Ранні форми поп-музики значною мірою спиралися на мелодику та особливості музичної форми сентиментальної балади, тоді як вокальна фактура зазнавала впливу госпелу та соулу. Інструментальний склад і техніки музичного оформлення формувалися під впливом джазу та рок-музики, а принципи оркестрового викладу - під впливом академічної музичної традиції. Розвиток танцювальної музики позначився на метроритмічній організації та темпових характеристиках поп-композицій, тоді як електронна музика сприяла розширенню тембрової палітри й технологічних можливостей звукозапису. У подальшому на специфіку висловлювання в поп-музиці істотно вплинули хіп-хоп і реп, що зумовило активне використання характерних ритмічних моделей, речитативної манери виконання та розмовних вокальних елементів. Таким чином, поп-музика сформувалася як синтетичний напрям, що характеризується постійною взаємодією, переосмисленням і поєднанням різноманітних музично-стильових компонентів.

Упродовж століття поп-музика поступово трансформувалася від ранніх форм популярної пісенності та розважальної музики до розгалуженої системи жанрів і стильових напрямків. Розвиток окремих стилів та жанрів супроводжувався їх взаємовпливом, переосмисленням усталених музичних моделей та виникненням нових художніх форм. Дослідження музичних жанрів та стилів другої половини ХХ століття свідчать про циклічність їх популярності. Так, окремі стилістичні моделі набували домінантного характеру, після чого поступалися місцем новим, більш актуальним для сьогодення напрямкам.

Формування сучасної поп-музики як самостійного явища музичної культури розпочинається у повоєнний період, зокрема 1950-ті роки, коли відбулися суттєві зміни у структурі масової музичної культури та способах її функціонування. Орієнтуючись на потреби широкої авдиторії, поп-музика поступово закріплювала за собою статус загальнодоступної форми музичного мистецтва, зорієнтованої на масове сприйняття та комерційну реалізацію. Становлення поп-музики відбувалося під впливом творчого переосмислення різноманітних музичних напрямків, зокрема рок-н-ролу, ритм-енд-блюзу, кантрі та соулу.

Історія становлення і розвитку поп-музики засвідчує її динамічну природу, здатність до постійної трансформації та адаптації відповідно до змін у суспільстві, що забезпечує її актуальність серед різних поколінь слухачів.

Важливою тенденцією розвитку поп-музики як явища стало посилення жанрового синтезу, що сприяло оновленню музичної мови, розширенню засобів музичної виразності та формуванню нових моделей взаємодії виконавця з авдиторією.

Водночас розвиток технологій звукозапису, радіо, телебачення та музичної індустрії забезпечив широке поширення поп-музики й поступове формування єдиного міжнародного музичного ринку. У цьому процесі європейська поп-музика не лише опановувала провідні світові тенденції, а й формувала власні художні моделі, що сприяли її виходу за межі національних культур, створили сприятливе середовище для виникнення та виходу на міжнародний рівень нових виконавських і композиторських практик.

Однак, поп-музика як соціокультурний феномен не лише відображає актуальні тенденції суспільного життя, а й бере участь у їхньому формуванні і розповсюдженні. Змістовна складова музичного матеріалу, характер сценічної репрезентації, особливості формування виконавського стилю та специфіка комунікації артиста з авдиторією створюють певні уявлення про особисті стосунки, гендерні ролі, соціальні цінності, моделі успіху та повсякденне життя. В даному аспекті поп-музика є одним із найефективніших засобів культурної комунікації, через який суспільні настрої та ціннісні орієнтири набувають художнього вираження.

Список використаних джерел

1. Дружинець М. Українська популярна музика в контексті євроінтеграції української культури. International Scientific and Practical Conference “WORLD SCIENCE”, 2017. Vol. 4. С. 4–7.
2. Жихарєва Є. М. Масове музичне мистецтво як феномен індустрії в умовах глобалізації культури XX ст. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції 14–15 квітня 2016 року. Київ. С. 368-375.
3. Кавун В. М. Історико-теоретичні аспекти становлення вокального мистецтва. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство, вип. I (8), 2017. С. 160-164.
4. Кисла С. Діалог етно- та поп-культури у музичному мистецтві XX–XXI століть. Молодий вчений, 2018. № 2(52). С. 103–106.